

Nazarbayev
Intellectual
Schools

*Исследование.
Действие.
Результат.*

*Сборник отчетов по исследованию
практики в действии*

г.Усть- Каменогорск, 2015 г.

ACTION RESEARCH

Оглавление

Амиргазина К.Н., Ахметкалиева Г.К.

«Оқылым дағдысын жетілдіру арқылы оқушының өзіндік көзқарасын білдіруге әсер ету» 3

Байбуров Н.А.

«Геринформатикалық модельдеу жүесін география пәнінде қолдану оқушылардың, қызығушылықтарын арттырама» 9

Жукокова Г.Ж.

«Как развить синтаксические умения учащихся через использование активных форм критического мышления при работе в малых группах на уроках русского языка 11 класса?» 13

Григорьева Е.А.

«Development of cognitive interest in the study of geography through training trips» 23

Сагиева Н.Н.

11"А" сынып оқушыларын, өз мүмкіншіліктерін мейлінше пайдалана отырып дәстүрлі емес үй тапсырмаларын орындауга, қалай ынталандыруға болады? 27

Кешубаева Б.К.

«How to improve writing skills through “bellwork”?» 33

Биярова С. Б., Махатпаева А.Т.

Использование ситуативных заданий для развития устной речи учащихся 39

Григорян М.М.

«Как составить задания с использование опорной схемы для развития критического мышления» 46

Мұқашева Қ.Қ.

«Биология пәнінде қалыптастырушы бағалау дәптерлерін енгізу қажеттілігі» 63

Сакигожина А.Н.

«Оқушылардың өзін-өзі реттеуін дамыту үшін математика сабақтарында қандай белсенді оқу тәсілдерін пайдалану тиімді» 69

Нужная Е. Н.

Развитие физической подготовленности студентов с помощью заданий формативного оценивания через исследование в действии 82

Исследование практики в действии

Сборник материалов отчетов по исследованию практики в действии

В сборник вошли отчеты, статьи по исследованию практики учителей Назарбаев Интеллектуальной школы города Усть - Каменогорска, проведенные в 2013-2014 учебном году , в рамках проекта « Исследование практики в действии» (Action Research) , инициированного АОО « Назарбаев Интеллектуальные школы», совместно с Факультетом образования Кембриджского Университета.

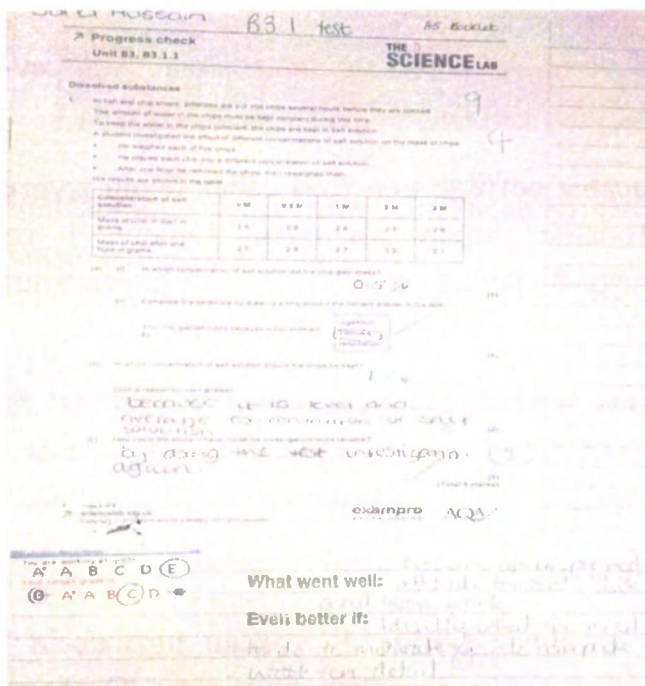
Мұқашева Қ.Қ.

«Биология пәнінде қалыптастырушы бағалау дәптерлерін енгізу қажеттілігі»

Кіріспе

Кэмбридж университетіндегі білім беру факультетінің серіктес мектептері (School-University Partnership for Educational Research – SUPER жобасы) мен Назарбаев Зияткерлік мектептері арасындағы тығыз қарым-қатынастың негізгі мақсаты шетелдік әріптестердің іс-тәжірибесіне бақылау жасай отырып, олардың ұтымды әдіс-тәсілдерін өз тәжірибемізге, мектебімізге және НЗМ жүйесіне енгізу болды. Өскемен қаласындағы НЗМ Ұлыбритания, Бэдфорд қаласындағы Biddenham International School & Sports College мектебімен серіктес мектеп болып табылады. 6-17 қазан аралығында мен өзімнің әріптестеріммен жоғарыда аталған SUPER жобасының мақсатын жүзеге асыру үшін 2 апта көлемінде серіктес мектеп қабырғасында іс-тәжірибеден өттім. Шетелдік мектептің тіршілік-тынысындағы біздің мектеппен ұқсастықтарымен қатар, айырмашылықтары да елеулі болды. Солардың ішінде әр сабақта оқушылардың қалыптастырушы бағалау жұмыстарын арнайы дәптерде орындап, мөрлер арқылы бағалау бізді бірден қызықтырды.

Сурет1 Biddenham International School & Sports College мектебінде қолданылатын қалыптастырушы бағалау дәптерінің парағы

Мектепке оралған соң қалыптастырушы бағалау дәптерлерін өз пәнімде пайдаланудың қажеттілігі жөнінде іс-әрекеттегі зерттеуімді бастадым.

Үшінші (базалық) деңгей курсындағы мұғалімге арналған нұсқалығының 88 бетінде жоғарыдағы диаграмма берілген. Ол іс-әрекеттегі зерттеуге қарай жасалатын 5 қадам деп аталады. Сонымен, осы суретті негізге ала отырып мен өзімнің жоспарымды құрдым.

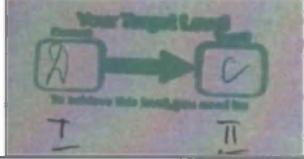
1. Фокус группаға таңдау жасау
2. Қалыптастырушы дәптерлерді әзірлеу, енгізу
3. 2-4 тоқсанның ІЖБ қорытындыларын салыстыра отырып, зерттеу сұрағына жауап беру
4. Қажеттілік туындаған жағдайда зерттеу әдістерін жетілдіріп, тәжірибені қайтадан бастау.

Зерттеу нысаны ретінде мен өзім сабақ беріп жүрген топтардың ішінен 8 D сыныбының 1-тобына таңдау жасадым. Себебі, 1 тоқсанда өткен ІЖБ-дың көрсеткіштері басқа 8-сынып оқушыларының көрсеткіштерінен әлдеқайда төмен болды.

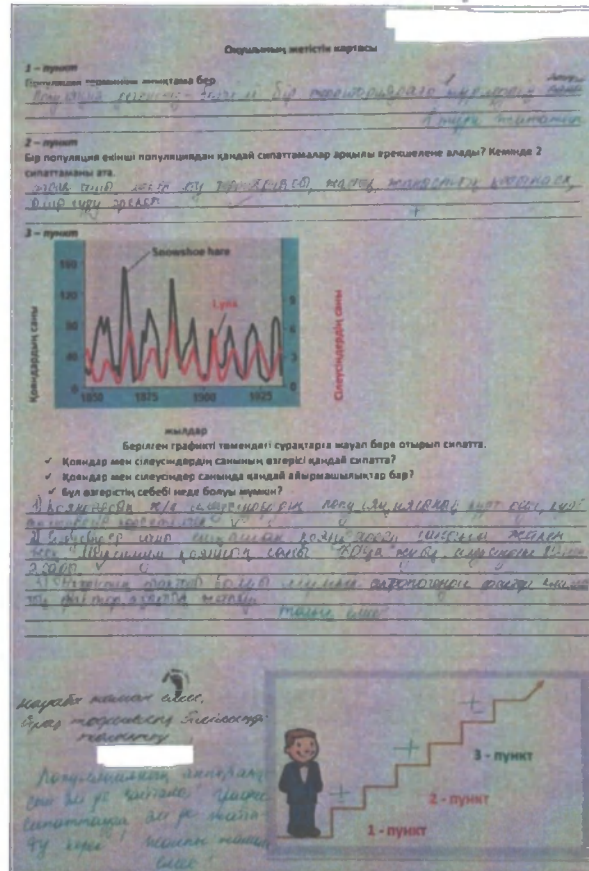
Іс-әрекеттегі зерттеу жұмысымның мақсаты: Қалыптастырушы бағалау дәптерлерінде орындалған оқушы жұмыстарына оқушы және мұғалім тарапынан кері байланыс орната отырып, оқушылардың ІЖБ нәтижесін көтеру.

Зерттеу барысы:

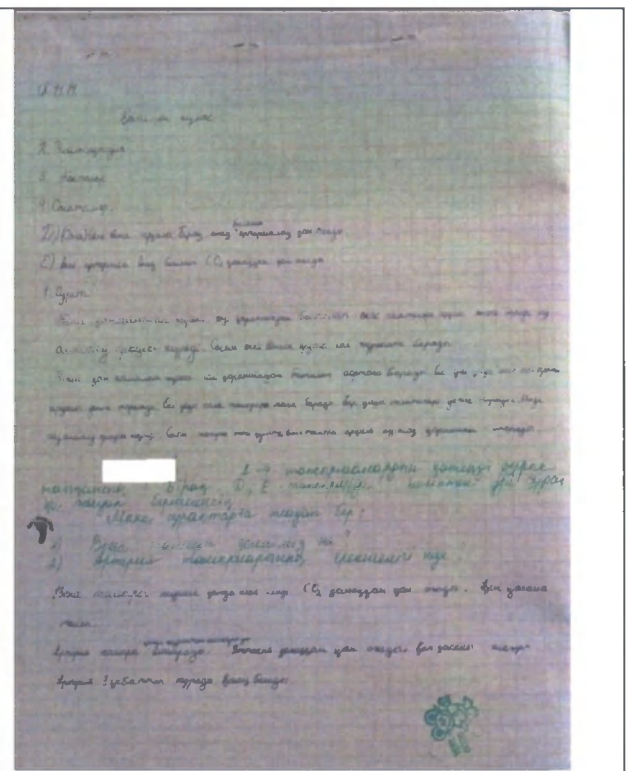
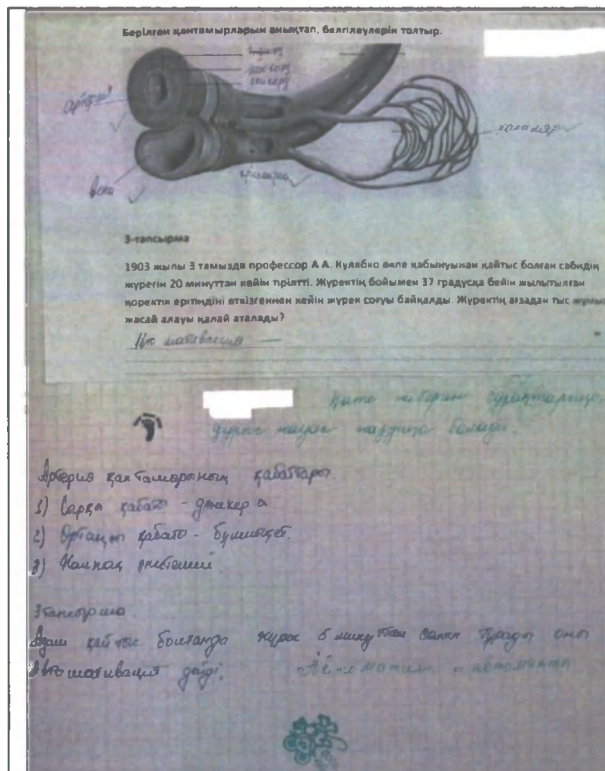
- 1. Дәптердің алғашқы бетіне 1- тоқсан нәтижесін көрсетіп, қандай бағаға талпынатынын әрбір оқушыға белгілету. Сұхбаттасу арқылы өз бағасын арттыру үшін қандай қадам жасайтынын анықтау.

Серіктес мектеп	H3M
<p>Biddenham Date: / /</p> <p>My Target Grade is:</p> <p>Current Target </p> <p>My strategy for improvement is:</p>	

Б Күнделікті орындалған жұмыстарды жасыл сиямен тексеру, комментарий жазу.

- Б Әр тоқсанның соңында қалыптастырушы бағалау дәптерінің ІЖБ ықпалы туралы ашық әңгімеге түсу.
- Б Тоқсан бойы оқушылардың сыныптағы іс-әрекеттеріне бақылау жасау.

Кесте1. Оқушылардың 1-4 тоқсан аралығындағы ІЖБ қорытындысы

№	Оқушы	ІЖБ										Өзгерістер
		1-тоқсан		2-тоқсан		3-тоқсан		4-тоқсан		Жалпы		
		Ба лл	Ма х	Бал л	Мах	Бал л	Ма х	Бал л	Ма х	Бал л	Ма х	
1.	A	18	40	28	40	18	40	29	40	93	160	↓↑
2.	B	28	40	28,5	40	28	40	34	40	118,5	160	↑
3.	C	16	40	19	40	21	40	29	40	85	160	↑
4.	D	20	40	17,5	40	19	40	28	40	84,5	160	↑
5.	E	16	40	17,5	40	22	40	31	40	86,5	160	↑
6.	F	17	40	26	40	16	40	21	40	80	160	↓↑
7.	G	33	40	34	40	33	40	33	40	133	160	-
8.	H	24	40	32	40	26	40	25	40	107	160	↓
9.	Y	17	40	24	40	22	40	27	40	90	160	↑
10.	J	21	40	32	40	29	40	29	40	111	160	-

Шартты белгілер:

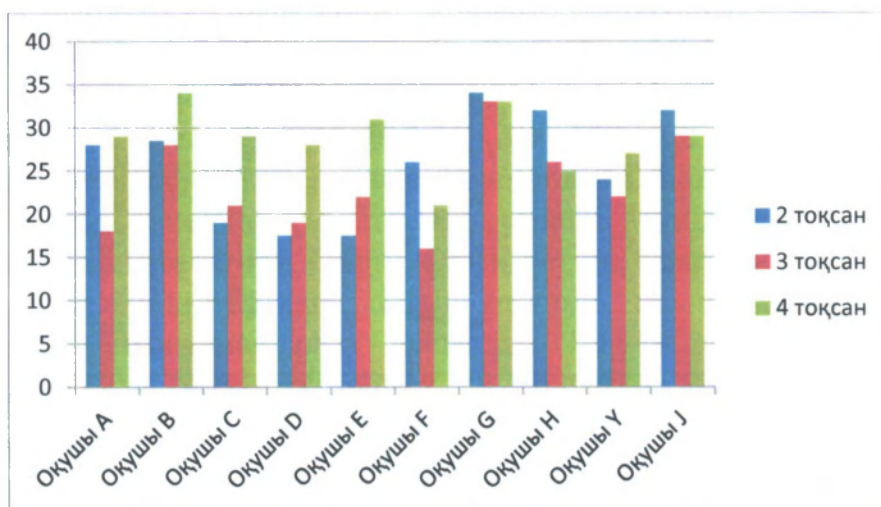
↑ - ІЖБ көрсеткіштерінің жоғарылауы

↓ - төмендеуі

↓↑ - төмендеп, қайта жоғарылау

- айтарлықтай өзгеріс жоқ.

2014-2015 оқу жылының қорытындысы бойынша 1-кестеде көрсетіліп отырған нәтижелерге сүйенсек, топтағы 10 оқушының 5-уінде, яғни 50% (оқушы В, оқушы С, оқушы D) ІЖБ жұмыстарының нәтижесі артса, 1 (оқушы Н) оқушының көрсеткіштері төмендеп, 2 оқушыда (оқушы G, оқушы J) айтарлықтай өзгеріс болмады, ал 2 оқушыда (оқушы А, оқушы F) көрсеткіштер 3-тоқсанда төмендеп, 4-тоқсанда қайтадан артты.

Іс-әрекеттегі зерттеу жұмысымның қорытындысы:

Мұғалімдер сыныпта қолданатын кез-келген бағалау түрі тек қана объективті немесе жеткілікті дәрежеде объективті емес нормалар мен стандарттар ғана емес, сондай-ақ баланың дамуы, оқуы және ынтасы туралы түсінік, сонымен қатар өзін-өзі бағалау, қабілеттілік және күш-жігер сияқты ұғымдарға қатысты құндылықтар жатады. (Александр, 2001)

(Мұғалімге арналған нұсқаулық, Үшінші басылым, 52 бет)

Жоғарыда көрсетілген Александердің сөздерін қорыта отырып, менің зерттеу тобымдағы оқушылардың нәтижелеріне бірнеше факторлардың әсер ететінін көріп отырмыз. Бірақ, қалыптастырушы бағалау жұмыстарының арнайы дәптерде жинақталып, үнемі оқушы және мұғалімнің бақылауында болуы, оқушының өзін-өзі реттеудің алғышарты болып табылатыны сөзсіз. Сондай-ақ, оқушылар тоқсанның соңында ІЖБ жұмыстарына өз бетімен дайындалу кезінде осы дәптердің көмегіне жүгінді, ал жыл соңында дәптердің маңыздылығы одан да артты деуіме болады.

Оқушылардың жұмысын тексеруде мен жасыл түсті сияны қолдануды жөн көрдім, себебі, бұл әдістің серіктес мектепте тиімділігі дәлелденген екен. (Жасыл түс оқушы қабылдауына жағымды әсер етеді). Кез-келген оқушы жұмысын тексерген кезде, өзімнің комментарийімді қалдыруға тырыстым және де оқушыны қате жібергендігіне қарамастан, оны қолдап осы қатені түзетуге сілтеу (Сұрақ ретінде) қалдырып отырдым. Бұл комментарийлер оқушыларды алға қарай жетелеуде, ынталандыруда үлкен роль атқаратынына көзім жетті.

Тағы бір айтып кететін жайт, бағалау үшін мөрлерді пайдалану оқушылардың қызығушылығын арттырды.

Іс-өрекеттегі зерттеу нәтижелерінің қорытындысы бойынша қалыптастырушы бағалау дәптерінің оқушының өзін-өзі және өзгелерді бағалауына, талдау жасауға және мөрлер арқылы кері байланыс орнатуының тиімділігі дәлелденіп отыр.

Келесі оқу жылына өзімнің зерттеуімді жетілдіру үшін мынандай қадамдарды жоспарлаймын:

1. Жылдың басында «Қалыптастырушы бағалау дәптерлерінің қажеттілігі» туралы топта сауалнама жүргізу;
2. Жыл соңында көрсеткіштері өзгеріссіз қалған және көрсеткіштері томендеген оқушыларға бақылау жасап, бұл жағдайдың себебін анықтау (куратормен, басқа пән мұғалімдерімен, психологтармен сұхбаттасу, көмек алу);
3. Топ оқушыларының дифференциациялық картасын психологтардың көмегімен әзірлеп, тәжірибемде ескеру;
4. Дәптердің бірінші бетінде қандай нәтижеге қол жеткізгісі келетіні туралы шағын комментарий, немесе жоспар болуын ұсыну.
5. Басқа сынып оқушыларында қалыптастырушы бағалау дәптерлерін қолдануды енгізу.